

Høring af Natura 2000-skovplaner 2022 – læsevejledning til fredskovsejere

Indhold

Introduktion og baggrund for Natura 2000.....	2
Kortmateriale.....	3
Natura 2000-proces.....	4
Basisanalyser	4
Dialogfase	4
Høring af forslag til Natura 2000-planer (aktuel høring).....	4
Udkast til Natura 2000-handleplaner	5
Myndigheder	5
Betydning og konsekvenser for fredskovsejere	5
Høringsfrist	5
Del 2: Basisanalyse, Natura 2000-plan og den strategiske miljøvurdering	7
Hvad indeholder basisanalyserne?.....	7
Sådan læser du Natura 2000-planen.....	7
Indhold af den strategiske miljøvurdering (SMV).....	10
Tjekliste til gennemlæsning.....	10
Rådgivning fra Dansk Skovforening	10

Introduktion og baggrund for Natura 2000

Denne læsevejledning er til dig, der ejer fredskov i et udpeget Natura 2000-område. Vejledningens mål er at gøre det lettere for dig at forholde dig til udkastet for Natura 2000-planerne, der er i høring. Vi har lavet en kort beskrivelse af hele Natura 2000-processen og de forskellige dokumenter som baggrund til at læse planerne. Er du helt opdateret på dette, kan du gå direkte til del 2, som indeholder mere konkrete beskrivelser af planernes indhold og opbygning og giver overblik over, hvilke elementer du kan kommentere på.

Natura 2000 er fællesbetegnelsen for naturområder i Europa, der er udpeget gennem EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv. Formålet er at bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske i et EU-land. Myndighederne i Danmark udarbejder løbende planer og handleplaner for de enkelte udpegede Natura 2000-områder, som skal sikre udviklingen mod en gunstig bevaringsstatus.

Miljøstyrelsen har udarbejdet udkast til 257 Natura 2000-planer for den kommende periode 2022-2027, som er i høring frem til den 25. maj 2022. Der skelnes mellem lysåbne naturarealer og skovarealer. Planerne for lysåbne habitater revideres hvert 6. år, mens planer for skovhabitater revideres hvert 12. år. Det er første gang, at planerne for fredskovspligtige arealer revideres.

Natura 2000-planerne 2022-2027 har overordnet fokus på:

- Mere naturlige processer og naturens robusthed
- At sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
- Bekæmpelse af invasive arter

For hvert Natura 2000-område er der et udkast til en [Natura 2000-plan](#), som indeholder langsigtede målsætninger og indsatsplaner for naturen i området i planperioden (2022-2027).

Derudover er der udarbejdet en [strategisk miljøvurdering \(SMV\)](#) for hvert udkast til Natura 2000-plan, som har til formål at sikre en vurdering af, om Natura 2000-planen kan have væsentlig virkning på en række miljøemner.

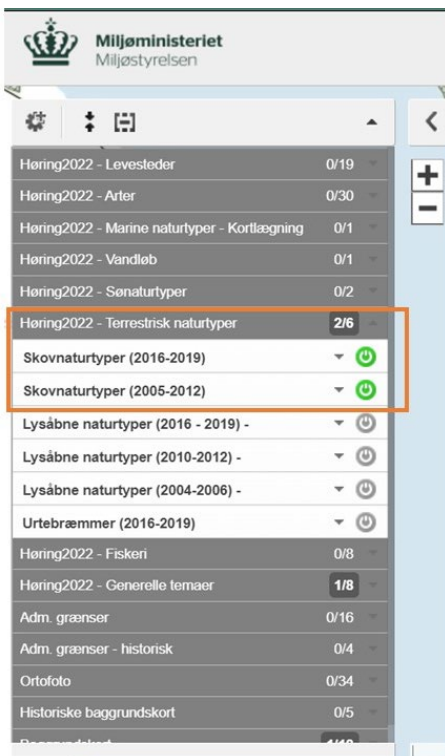
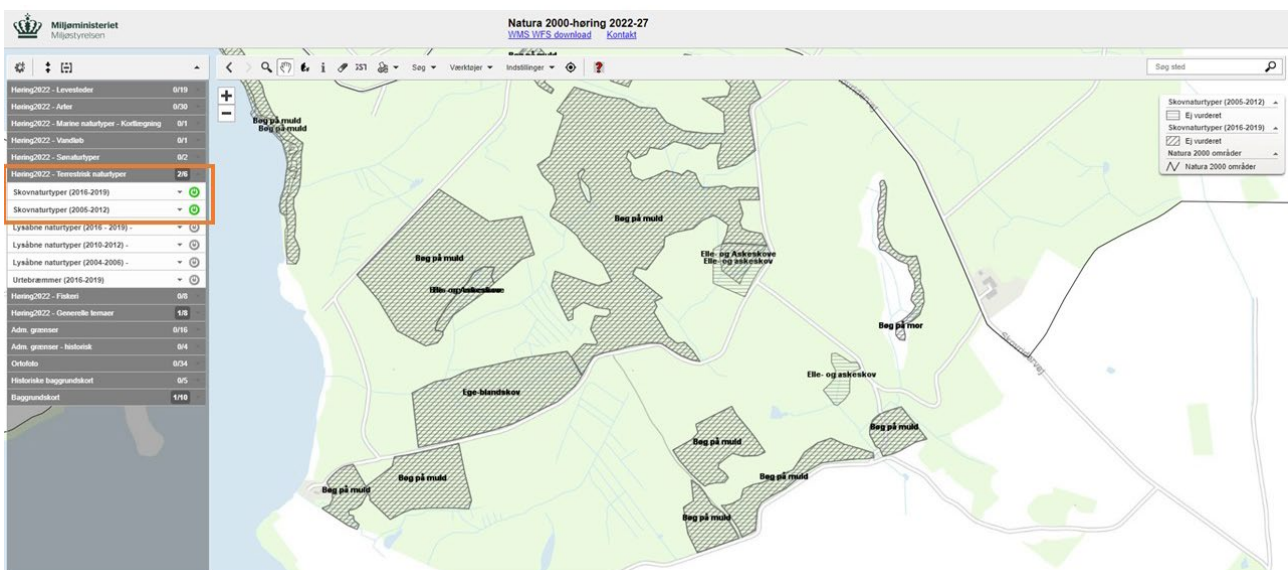
Som grundlag for hver plan er der gennemført en kortlægning af arealerne, der sammen med overvågningsdata fra NOVANA er sammenfattet i en [baisanalyse](#).

[På Miljøstyrelsens hjemmeside](#) findes alle udkast til Natura 2000-planer, basisanalyser og strategiske miljøvurderinger.

Kortmateriale

Du kan finde et kort over alle udpegede områder og se de kortlagte naturtyper på din ejendom [på linket her](#).

På kortet kan du se, hvad der er kortlagt som naturtyper på din ejendom. Det er muligt at se kortlægningen fra alle tre kortlægningsperioder (2005-2012, 2010-2012 (kun lysåben), 2016-2019), ved at klikke i menuen til venstre (se eksempel nedenfor). Vær opmærksom på, at skovnaturtyper kun er kortlagt i første og tredje planperiode.

Natura 2000-proces

Natura 2000-planlægningsprocessen er illustreret i figuren nedenfor.

Basisanalyser

I basisanalyserne beskrives data indsamlet i de enkelte områder samt tilstanden, og de foreløbige trusler vurderes. Basisanalyserne var første trin i planlægningsprocessen og dannede grundlaget for dialogen med lodsejere og interessenter om Natura 2000-planerne, som nu er i høring.

For indhold af basisanalyserne se afsnittet [hvad indeholder basisanalyserne?](#)

Dialogfase

Miljøstyrelsen har afholdt regionale møder med særligt berørte lodsejere, foreninger, organisationer, nationalparkbestyrelser og kommuner. Disse blev dog primært afholdt som onlinemøder grundet COVID 19-situationen.

Høring af forslag til Natura 2000-planer (aktuel høring)

På baggrund af basisanalyser og dialogfasen har Miljøstyrelsen udarbejdet udkast til Natura 2000-planer med tilhørende strategisk miljøvurdering (SMV) for hvert enkelt udpeget område. Det er disse planer, som nu er i offentlig høring i 12 uger. Høringsfristen er den 25. maj 2022.

For opbygning og indhold af selve planerne se [del 2: Basisanalyse, Natura 2000-plan og den strategiske miljøvurdering](#)

Miljøstyrelsen forventer, at de inden for 6 måneder kan udsende de reviderede Natura 2000-planer.

Udkast til Natura 2000-handleplaner

Senest 6 måneder efter endelig offentliggørelse af Natura 2000-planerne offentliggør myndighederne på baggrund af Natura 2000-planerne et udkast til handleplaner med beskrivelse af mere konkrete indsatser for de enkelte Natura 2000-områder. Handleplanerne beskriver konkrete indsatser til at forbedre området naturtilstand, og de vil danne baggrund for, at myndighederne kan indgå frivillige aftaler om indsatserne med de enkelte lodsejere.

Myndigheder

Natura 2000-planerne er statslige planer, hvor Miljøstyrelsen er myndighed. Ved udarbejdelsen af Natura 2000-handleplanerne er myndighedsansvaret delt mellem kommunerne og Miljøstyrelsen.

Miljøstyrelsen er myndighed og ansvarlig for at udarbejde handleplaner og indgå frivillige lodsejeraftaler for de fredskovspligtige skovarealer, mens kommunerne er myndighed og ansvarlige for at udarbejde handleplaner og indgå frivillige lodsejeraftaler på de lysåbne naturarealer og på ikke-fredskovspligtige arealer.

Betydning og konsekvenser for fredskovsejere

Natura 2000-områderne er som udgangspunkt beskyttet af den eksisterende natur- og miljølovgivning (Skovloven for de fredskovspligtige arealer). Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de nødvendige tilladelser og dispensationer.

Hverken Natura 2000-planerne eller -handleplanerne er bindende for lodsejerne. Det er derimod myndighedernes opgave (Miljøstyrelsens for fredskovsarealer) at indgå aftale med ejeren eller brugeren af en ejendom i et Natura 2000-område. Aftalerne sætter rammerne for driften eller andre foranstaltninger med henblik på at realisere Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger.

Da der ikke er taget politisk beslutning om nye virkemidler i forhold til skovene, forventes det, at det fortsat er tilskudsordningerne for urørt skov og biodiversitetsskov, som skal danne grundlag for indsatsen på de private arealer.

Du finder tilskudsordningen til urørt skov [på linket her](#)

Du finder tilskudsordningen til biodiversitetsskov [på linket her](#)

Høringsfrist

Alle kan afgive høringssvar. Høringsfristen for Natura 2000-planerne er den 25. maj 2022, svaret skal afgives til Miljøstyrelsen [via linket til høringen](#).

Der kan afgives høringsvar af generel karakter eller svar til et konkret område.
Du bliver ved afgivelse af høringsvar bedt om at tilkendegive, hvilke emner dit høringsvar vedrører:

- Datagrundlag
- Lovgrundlag
- Målsætninger
- Strategisk Miljøvurdering (SMV)
- Økonomi
- Indsatsprogrammer
- Modstridende interesser
- Rollefordeling
- Udpegningsgrundlag og områdeafgrænsning
- Andet relateret til høring af Natura 2000-planer

Det er kun muligt at skrive et svar på 1000 tegn, men der er mulighed for at vedlægge supplerede dokumenter og billeder.

Del 2: Basisanalyse, Natura 2000-plan og den strategiske miljøvurdering

Hvad indeholder basisanalyserne?

Basisanalysernes indeholder en præsentation af data fra de enkelte Natura 2000-områder, blandt andet kortlægning af naturtyper og levesteder for arter, vurdering af naturtilstanden og konkrete trusler samt en oversigt over gennemførte indsatser i området. Vær opmærksom på, at det kun er gennemførte eller igangsatte indsatser frem til 2019, som er afspejlet i oversigten. Har du siden 2019 indgået aftaler eller modtaget et tilsagn for dine arealer, fremgår det derfor ikke i oversigten.

Basisanalyserne er opdateret med data i forhold til grænsejusteringerne. Basisanalyserne er ikke en del af høringen. Hvis du alligevel finder egentlige fejl i registreringerne på din ejendom, vil det være relevant at tage det med i høringen.

Skovnaturtyperne er kortlagt efter følgende tekniske anvisninger, som du finder [på linket her](#).

Der findes ikke længere et tilstandsvurderingssystem for skovnaturtyperne, der klassificerer skoven i gunstig eller ugunstig tilstand. Derfor står de som "ej vurderet" i basisanalyserne og på kortet. I stedet er der foretaget en vurdering af udviklingen for en række relevante parametre. Her er det vurderet, om der i de enkelte områder ses en stigende, faldende eller stabil tendens (se eksempel nedenfor).

	<i>Huller eller råd</i>	<i>Store træer</i>	<i>Stående dødt ved</i>	<i>Liggende dødt ved</i>	<i>Hydrologi</i>
<i>Ege-blandskov</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stabil</i>	<i>Stabil</i>	<i>Stigende</i>	
<i>Bøg på muld</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stabil</i>	<i>Stabil</i>	<i>Stabil</i>	-
<i>Bøg på mor</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stigende</i>	-
<i>Elle- og askeskov</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stabil</i>	<i>Stigende</i>	<i>Stabil</i>

I tabellen ses vurderingen af strukturparametrenes udvikling fra første til anden kortlægning af skovnaturtyperne.

Sådan læser du Natura 2000-planen

I det følgende har vi beskrevet opbygningen og indholdet i planerne med det formål at gøre det lettere at læse planerne. Det er ligeledes formålet at indikere, hvilke dele og afsnit du som lodsejer særligt skal forholde dig til og eventuelt kommentere på i høringen.

Opbygningen er den samme i alle planer og indeholder dermed en del standardtekst. Alle planer bygger på den ensartede indsamling af data fra kortlægningen og det nationale overvågningsprogram NOVANA, som for hvert område er præsenteret i en basisanalyse.

Afsnit 1: Natura 2000-planlægning

Afsnittet giver en overordnet introduktion til Natura 2000. Indholdet er det samme i alle planer.

Afsnit 2: Beskrivelse af det specifikke område, som planen dækker

Afsnittet giver en række faktuelle oplysninger og beskriver det udpegede område på baggrund af basisanalysen. Tjek gerne denne del for eventuelle fejloplysninger.

2.1 Områdebeskrivelse

En overordnet beskrivelse af områdets beliggenhed, natur og arter.

2.2 Områdets udpegningsgrundlag

Indeholder en beskrivelse af naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

2.3 Tilstand og forekomst for områdets udpegede natur og levesteder

Indeholder en gennemgang af vurderingen af tilstand og forekomst af naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget. Bemærk, at skovnaturtyperne ikke har et tilstandsvurderingssystem jf. afsnittet om [basisanalyser](#). Selvom basisanalyserne er ikke en del af høringen, så tjek gerne den konkrete kortlægning af dine arealer for fejl.

Afsnit 3: Målsætninger

Afsnittet beskriver de overordnede og konkrete målsætninger for området. Generelt gælder det, at målsætningerne rækker ud over den enkelte planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold, og som desuden afspejler en afvejning af eventuelt modstridende naturinteresser.

3.1 Overordnede målsætninger

De overordnede målsætninger er langsigtede og rækker ud over den enkelte planperiode. Det er stadig den helt overordnede målsætning, at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. I dette afsnit beskrives mål for, hvordan det enkelte område kan bidrage hertil.

Der er typisk ikke ændret væsentligt i disse mål for skovnaturtyperne i forhold til planen for perioden 2009-2015. Hvis du som ejer ser nogle særlige udfordringer i de fastsatte mål, er det relevant at kommentere på det her.

3.2 Konkrete målsætninger

Underafsnittet indeholder en beskrivelse af de konkrete målsætninger for udpegende arter og naturtyper. Som noget nyt bygger de konkrete målsætninger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle. Tidligere var den konkrete målsætning, at de enkelte naturtyper og arter hver især skulle opnå en gunstig bevaringsstatus. Nu skal den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området generelt være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det, uanset om de er kortlagt. Målene er blevet mere målbare med konkrete arealmålsætninger for naturtyperne.

Der gives som noget nyt mulighed for en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. Muligheden er primært rettet mod forvaltningen i nationalparkerne, og det er endnu uklart, hvad det kan betyde for private arealer.

For skovnaturtyper vil der typisk stå: *”For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst xx ha. For de skovbevoksede naturtyper skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.”*

3.3 Modstridende naturinteresser

Indeholder en beskrivelse af identificerede modstridende interesser for naturtyper og arter i det aktuelle område. Det kan også være i forhold til en aktuel fredning i området.

Afsnit 4: Indsatsprogram

Afsnittet introducerer de generelle og områdespecifikke retningslinjer samt opsummerer prioriteringen af indsatser i planperioden 2022-2026. Indsatserne er beskrevet på et overordnet niveau for at skabe rum til at fastlægge mere konkrete indsatser i handleplanen. Det således ikke muligt at knytte indsatserne til konkrete arealer i planen.

4.1 Generelle retningslinjer

Afsnittet angiver de generelle retningslinjer. Det er de samme formuleringer, der går igen i alle planer alt afhængig af, hvilke naturtyper og arter der er på udpegningsgrundlaget. Der skelnes derfor mellem retningslinjer for lysåben natur, skov eller begge dele samt arter.

Retningslinjen for skov er en videreførelse fra sidste planperiode: *”For skovnaturtyper, hvor det vurderes nødvendigt af hensyn til bevarelse af skovnaturtyper på udpegningsgrundlaget, sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje også til gavn for tilknyttede arter.”*

4.2 Områdespecifikke retningslinjer

Afsnittet angiver de områdespecifikke retningslinjer, som er de indsatser, det politisk er besluttet at fokusere på. For skov nævnes urørt skov konsekvent som en indsatsmulighed, mens det af målsætningen i afsnit 3.2 tydeligt fremgår, at skovnaturtyper skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Det har i den foregående planperiode betydet enten urørt skov, ekstensiv drift, udlæg af træer til død og henfald eller etablering af naturlige vandstandsforhold.

Derudover nævnes bekæmpelse af invasive arter.

4.3 Relation til vandområdeplanerne

Dette afsnit redegør for, om det udpegede område ligger inden for et vandområdedistrikt, hvori indsatser inden for dette område skal bidrage til at opfylde bevaringsmålsætningerne for akvatiske arter og naturtyper for at opnå god økologisk tilstand. Der henvises her til vandområdeplanerne, som er i [høring frem til den 22. juni 2022](#).

Afsnit 5: bilag 1. Oversigt over grupperinger

Opsummerer områdets naturtyper, arter og fugle i grupperinger. Denne gruppering er ny og skal ses i sammenhæng med afsnittet om beskrivelse af områdets udpegningsgrundlag og målsætninger.

Indhold af den strategiske miljøvurdering (SMV)

SMV gennemføres sideløbende med udarbejdelsen af Natura 2000-planen. Alle Natura 2000-planer skal have deres egen miljøvurdering.

I miljøvurderingen beskrives blandt andet Natura 2000-planens konsekvenser for natur, kultur og miljø i området. SMV skal identificere og kortlægge fx vigtige biotoper, spredningskorridorer, kulturmiljøer, arkæologiske interesser mv. og dertil klarlægge, om der er konflikter mellem Natura 2000-planens gennemførelse og andre konkrete planer for området.

For skovnaturtyper med målsætninger om urørt skov kan dette stå angivet som en negativ indvirkning særligt for friluftslivet, hvilket vil stå angivet i SMV. Urørt skov kan medføre en ændret adgang til områder på visse tidspunkter af året, hvor jordbunden vil være vådere, ligesom færdsel uden for veje og stier med tiden kan blive sværere som følge af væltede træer og eventuel hegning. På private arealer, der udlægges til urørt skov, vil de generelle adgangsregler i Naturbeskyttelsesloven dog fortsat gælde.

Tjekliste til gennemlæsning

- Tjek registreringerne i basisanalysen
- Tjek afgrænsningen/kortlægningen
- Forhold dig til, om der er noget på dine arealer, der påvirker de langsigtede målsætninger negativt

Rådgivning fra Dansk Skovforening

Dansk Skovforening har indgået en aftale med Miljøstyrelsen om at rådgive alle skovejere, der har fået udpeget et Natura 2000-område på deres fredskovspligtige arealer. Har du et fredskovsareal, der er udpeget til Natura 2000, kan du blandt andet få rådgivning og hjælp til:

- vurdering af planen og dens overordnede mål (kun for fredskovsarealet)
- proces og tidsplan
- at indgive hørings svar

Derudover yder vi fortsat rådgivning om tilskudsmuligheder og anmeldeordningen og hjælp i konkrete sager om frivillige aftaler (§18-aftaler) og påbud. Læs mere om Dansk Skovforenings rådgivning til fredskovsejere [på linket her](#).

Kontakt

[Tanja Blindbæk Olsen](#), tlf. 3378 5214 / 2537 1977

[Anne Sig Rosvall](#), tlf. 3378 5216 / 4031 7738

[Marie-Louise Bretner](#), tlf. 3378 5207 / 2780 1469

[Mathias Nygård Johansen](#), tlf. 3378 5217 / 2611 7517